

अथ दशमोऽध्यायः । विभूतियोगः

श्रीभगवानुवाच ।

भूय एव महाबाहो
यत्तेऽहं प्रीयमाणाय
न मे विदुः सुरगणाः
अहमादिर्हि देवानां
यो मामजमनादिं च
असम्मूढः स मर्त्येषु
बुद्धिर्ज्ञानमसम्मोहः
सुखं दुःखं भवोऽभावः
अहिंसा समता तुष्टिः
भवन्ति भावा भूतानां
महर्षयः सप्त पूर्वे
मद्भावा मानसा जाताः
एतां विभूतिं योगं च
सोऽविकम्पेन योगेन
अहं सर्वस्य प्रभवः
इति मत्वा भजन्ते मां
मच्चित्ता मद्गतप्राणाः
कथयन्तश्च मां नित्यं
तेषां सततयुक्तानां
ददामि बुद्धियोगं तं
तेषामेवानुकम्पार्थम्

शृणु मे परमं वचः ।
वक्ष्यामि हितकाम्यया ॥ १०-१॥
प्रभवं न महर्षयः ।
महर्षीणां च सर्वशः ॥ १०-२॥
वेत्ति लोकमहेश्वरम् ।
सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ १०-३॥
क्षमा सत्यं दमः शमः ।
भयं चाभयमेव च ॥ १०-४॥
तपो दानं यशोऽयशः ।
मत्त एव पृथग्विधाः ॥ १०-५॥
चत्वारो मनवस्तथा ।
येषां लोक इमाः प्रजाः ॥ १०-६॥
मम यो वेत्ति तत्त्वतः ।
युज्यते नात्र संशयः ॥ १०-७॥
मत्तः सर्वं प्रवर्तते ।
बुधा भावसमन्विताः ॥ १०-८॥
बोधयन्तः परस्परम् ।
तुष्यन्ति च रमन्ति च ॥ १०-९॥
भजतां प्रीतिपूर्वकम् ।
येन मामुपयान्ति ते ॥ १०-१०॥
अहमज्ञानजं तमः ।

नाशयाम्यात्मभावस्थः
 अर्जुन उवाच ।
 परं ब्रह्म परं धाम
 पुरुषं शाश्वतं दिव्यम्
 आहुस्त्वामृषयः सर्वे
 असितो देवलो व्यासः
 सर्वमेतदृतं मन्ये
 न हि ते भगवन्व्यक्तिं
 स्वयमेवात्मनात्मानं
 भूतभावन भूतेश
 वक्तुमर्हस्यशेषेण
 याभिर्विभूतिभिर्लोकान्
 कथं विद्यामहं योगिं
 केषु केषु च भावेषु
 विस्तरेणात्मनो योगं
 भूयः कथय तृप्तिर्हि
 श्रीभगवानुवाच ।
 हन्त ते कथयिष्यामि
 प्राधान्यतः कुरुश्रेष्ठ
 अहमात्मा गुडाकेश
 अहमादिश्च मध्यं च
 आदित्यानामहं विष्णुः
 मरीचिर्मरुतामस्मि
 वेदानां सामवेदोऽस्मि

ज्ञानदीपेन भास्वता ॥ १०-११॥
 पवित्रं परमं भवान् ।
 आदिदेवमजं विभुम् ॥ १०-१२॥
 देवर्षिर्नारदस्तथा ।
 स्वयं चैव ब्रवीषि मे ॥ १०-१३॥
 यन्मां वदसि केशव ।
 विदुर्देवा न दानवाः ॥ १०-१४॥
 वेत्थ त्वं पुरुषोत्तम ।
 देवदेव जगत्पते ॥ १०-१५॥
 दिव्या ह्यात्मविभूतयः ।
 इमांस्त्वं व्याप्य तिष्ठसि ॥ १०-१६॥
 त्वां सदा परिचिन्तयन् ।
 चिन्त्योऽसि भगवन्मया ॥ १०-१७॥
 विभूतिं च जनार्दन ।
 शृण्वतो नास्ति मेऽमृतम् ॥ १०-१८॥
 दिव्या ह्यात्मविभूतयः ।
 नास्त्यन्तो विस्तरस्य मे ॥ १०-१९॥
 सर्वभूताशयस्थितः ।
 भूतानामन्त एव च ॥ १०-२०॥
 ज्योतिषां रविरंशुमान् ।
 नक्षत्राणामहं शशी ॥ १०-२१॥
 देवानामस्मि वासवः ।

इन्द्रियाणां मनश्चास्मि
 रुद्राणां शङ्करश्चास्मि
 वसूनां पावकश्चास्मि
 पुरोधसां च मुख्यं मां
 सेनानीनामहं स्कन्दः
 महर्षीणां भृगुरहं
 यज्ञानां जपयज्ञोऽस्मि
 अश्वत्थः सर्ववृक्षाणां
 गन्धर्वाणां चित्ररथः
 उच्चैःश्रवसमश्वानां
 ऐरावतं गजेन्द्राणां
 आयुधानामहं वज्रं
 प्रजनश्चास्मि कन्दर्पः
 अनन्तश्चास्मि नागानां
 पितॄणामर्यमा चास्मि
 प्रह्लादश्चास्मि दैत्यानां
 मृगाणां च मृगेन्द्रोऽहं
 पवनः पवतामस्मि
 झषाणां मकरश्चास्मि
 सर्गाणामादिरन्तश्च
 अध्यात्मविद्या विद्यानां
 अक्षराणामकारोऽस्मि
 अहमेवाक्षयः कालः
 मृत्युः सर्वहरश्चाहम्

भूतानामस्मि चेतना ॥ १०-२२॥
 वित्तेशो यक्षरक्षसाम् ।
 मेरुः शिखरिणामहम् ॥ १०-२३॥
 विद्धि पार्थ बृहस्पतिम् ।
 सरसामस्मि सागरः ॥ १०-२४॥
 गिरामस्म्येकमक्षरम् ।
 स्थावराणां हिमालयः ॥ १०-२५॥
 देवर्षीणां च नारदः ।
 सिद्धानां कपिलो मुनिः ॥ १०-२६॥
 विद्धि माममृतोद्भवम् ।
 नराणां च नराधिपम् ॥ १०-२७॥
 धेनूनामस्मि कामधुक् ।
 सर्पाणामस्मि वासुकिः ॥ १०-२८॥
 वरुणो यादसामहम् ।
 यमः संयमतामहम् ॥ १०-२९॥
 कालः कलयतामहम् ।
 वैनतेयश्च पक्षिणाम् ॥ १०-३०॥
 रामः शस्त्रभृतामहम् ।
 स्रोतसामस्मि जाह्नवी ॥ १०-३१॥
 मध्यं चैवाहमर्जुन ।
 वादः प्रवदतामहम् ॥ १०-३२॥
 द्वन्द्वः सामासिकस्य च ।
 धाताहं विश्वतोमुखः ॥ १०-३३॥
 उद्भवश्च भविष्यताम् ।

कीर्तिः श्रीर्वाक्च नारीणां
 बृहत्साम तथा साम्नां
 मासानां मार्गशीर्षोऽहम्
 द्यूतं छलयतामस्मि
 जयोऽस्मि व्यवसायोऽस्मि
 वृष्णीनां वासुदेवोऽस्मि
 मुनीनामप्यहं व्यासः
 दण्डो दमयतामस्मि
 मौनं चैवास्मि गुह्यानां
 यच्चापि सर्वभूतानां
 न तदस्ति विना यत्स्यात्
 नान्तोऽस्ति मम दिव्यानां
 एष तूद्देशतः प्रोक्तः
 यद्यद्विभूतिमत्सत्त्वं
 तत्तदेवावगच्छ त्वं
 अथवा बहुनैतेन
 विष्टभ्याहमिदं कृत्स्नम्

स्मृतिर्मेधा धृतिः क्षमा ॥ १०-३४॥
 गायत्री छन्दसामहम् ।
 ऋतूनां कुसुमाकरः ॥ १०-३५॥
 तेजस्तेजस्विनामहम् ।
 सत्त्वं सत्त्ववतामहम् ॥ १०-३६॥
 पाण्डवानां धनञ्जयः ।
 कवीनामुशना कविः ॥ १०-३७॥
 नीतिरस्मि जिगीषताम् ।
 ज्ञानं ज्ञानवतामहम् ॥ १०-३८॥
 बीजं तदहमर्जुन ।
 मया भूतं चराचरम् ॥ १०-३९॥
 विभूतीनां परन्तप ।
 विभूतेर्विस्तरो मया ॥ १०-४०॥
 श्रीमदूर्जितमेव वा ।
 मम तेजोऽशसम्भवम् ॥ १०-४१॥
 किं ज्ञातेन तवार्जुन ।
 एकांशेन स्थितो जगत् ॥ १०-४२॥

ॐ तत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे
 श्रीकृष्णार्जुनसंवादे विभूतियोगो नाम दशमोऽध्यायः ॥ १०॥

atha daśamo'dhyāyaḥ | vibhūtiyogaḥ}

śrībhagavānuvāca |

bhūya eva mahābāho
yatte'haṃ prīyamāṇāya
na me viduḥ suragaṇāḥ
ahamādirhi devānām
yo māmajamanādiṃ ca
asammūḍhaḥ sa martyeṣu
buddhirjśānamasammohaḥ
sukhaṃ duḥkhaṃ bhavo'bhāvaḥ
ahiṃsā samatā tuṣṭiḥ
bhavanti bhāvā bhūtānām
maharṣayaḥ sapta pūrve
madbhāvā mānasā jātāḥ
etāṃ vibhūtiṃ yogaṃ ca
so'vikampena yogena
ahaṃ sarvasya prabhavaḥ
iti matvā bhajante mām
maccittā madgataprāṇāḥ
kathayantaśca mām nityaṃ
teṣāṃ satatayuktānām
dadāmi buddhiyogaṃ taṃ
teṣāmevānukampārtham
nāśayāmyātmabhāvasthaḥ

śṛṇu me paramaṃ vacaḥ |
vakṣyāmi hitakāmyayā || 10-1||
prabhavaṃ na maharṣayaḥ |
maharṣiṇām ca sarvaśaḥ || 10-2||
vetti lokamaheśvaram |
sarvapāpaiḥ pramucyate || 10-3||
kṣamā satyaṃ damaḥ śamaḥ |
bhayaṃ cābhayameva ca || 10-4||
tapo dānaṃ yaśo'yaśaḥ |
matta eva pṛthagvidhāḥ || 10-5||
catvāro manavastathā |
yeṣāṃ loka imāḥ prajāḥ || 10-6||
mama yo vetti tattvataḥ |
yujyate nātra saṃśayaḥ || 10-7||
mattaḥ sarvaṃ pravartate |
budhā bhāvasamanvitāḥ || 10-8||
bodhayantaḥ parasparam |
tuṣyanti ca ramanti ca || 10-9||
bhajatām prītipūrvakam |
yena māmupayānti te || 10-10||
ahamajñānajaṃ tamaḥ |
jñānadīpena bhāsvatā || 10-11||

arjuna uvāca ।

paraṃ brahma paraṃ dhāma
puruṣaṃ śāśvataṃ divyam
āhustvāmṛṣayaḥ sarve
asito devalo vyāsaḥ
sarvametaḍṛtaṃ manye
na hi te bhagavanvyaktiṃ
svayamevātmanātmānaṃ
bhūtabhāvana bhūteśa
vaktumarhasyaśeṣeṇa
yābhirvibhūtibhirlokān
kathaṃ vidyāmahaṃ yogiṃ
keṣu keṣu ca bhāveṣu
vistareṇātmano yogaṃ
bhūyaḥ kathaya tṛptirhi

śrībhagavānuvāca ।

hanta te kathayiṣyāmi
prādhānyataḥ kuruśreṣṭha
ahamātmā guḍākeśa
ahamādiśca madhyaṃ ca
ādityānāmahaṃ viṣṇuḥ
marīcirmarutāmasmi
vedānāṃ sāmavedo'smi
indriyāṇāṃ manaścāsmi

pavitraṃ paramaṃ bhavān ।
ādidevamajaṃ vibhum ॥ 10-12॥
devarṣirnāradastathā ।
svayaṃ caiva bravīṣi me ॥ 10-13॥
yanmāṃ vadasi keśava ।
vidurdevā na dānavāḥ ॥ 10-14॥
vettha tvaṃ puruṣottama ।
devadeva jagatpate ॥ 10-15॥
divyā hyātmavibhūtayaḥ ।
imāṃstvaṃ vyāpya tiṣṭhasi ॥ 10-16॥
tvāṃ sadā paricintayan ।
cintyo'si bhagavanmayā ॥ 10-17॥
vibhūtiṃ ca janārdana ।
śṛṇvato nāsti me'mṛtam ॥ 10-18॥

divyā hyātmavibhūtayaḥ ।
nāstyanto vistarasya me ॥ 10-19॥
sarvabhūtāśayasthitaḥ ।
bhūtānāmanta eva ca ॥ 10-20॥
jyotiṣāṃ raviraṃśumān ।
nakṣatrāṇāmahaṃ śaśī ॥ 10-21॥
devānāmasmi vāsavaḥ ।
bhūtānāmasmi cetanā ॥ 10-22॥

rudrāṇaṃ śaṅkaraścāsmi
vasūnāṃ pāvakaścāsmi
purodhasāṃ ca mukhyaṃ mām viddhi pārtha br̥haspatim ।
senānīnāmahaṃ skandaḥ
maharṣīṇāṃ bhṛgurahaṃ
yajśānāṃ japayajśo'smi
aśvatthaḥ sarvavr̥kṣāṇāṃ
gandharvāṇāṃ citrarathaḥ
uccaiḥśravasamaśvānāṃ
airāvataṃ gajendrāṇāṃ
āyudhānāmahaṃ vajraṃ
prajanaścāsmi kandarpaḥ
anantaścāsmi nāgānāṃ
pitṛṇāmaryamā cāsmi
prahlādaścāsmi daityānāṃ
mṛgāṇāṃ ca mṛgendro'haṃ
pavanaḥ pavatāmasmi
jhaṣāṇāṃ makaraścāsmi
sargāṇāmādirantaśca
adhyātmavidyā vidyānāṃ
akṣarāṇāmakāro'smi
ahamevākṣayaḥ kālaḥ
mṛtyuḥ sarvaharaścāham
kīrtiḥ śrīrvākca nārīṇāṃ
br̥hatsāma tathā sāmnāṃ
māsānāṃ mārgaśīrṣo'ham

vitteśo yakṣarakṣasām ।
meruḥ śikhariṇāmahaṃ ॥ 10-23॥
sarasāmasmi sāgaraḥ ॥ 10-24॥
girāmasmyekamakṣaram ।
sthāvarāṇāṃ himālayaḥ ॥ 10-25॥
devarṣīṇāṃ ca nāradaḥ ।
siddhānāṃ kapilo muniḥ ॥ 10-26॥
viddhi māmamṛtodbhavam ।
narāṇāṃ ca narādhipam ॥ 10-27॥
dhenūnāmasmi kāmadhuk ।
sarpāṇāmasmi vāsukiḥ ॥ 10-28॥
varuṇo yādasāmahaṃ ।
yamaḥ saṃyamātāmahaṃ ॥ 10-29॥
kālaḥ kalayatāmahaṃ ।
vainateyaśca pakṣīṇāṃ ॥ 10-30॥
rāmaḥ śastrabhṛtāmahaṃ ।
srotasāmasmi jāhnavī ॥ 10-31॥
madhyaṃ caivāhamarjuna ।
vādaḥ pravadatāmahaṃ ॥ 10-32॥
dvandvaḥ sāmāsikasya ca ।
dhātāhaṃ viśvatomukhaḥ ॥ 10-33॥
udbhavaśca bhaviṣyatām ।
smṛtirmedhā dhṛtiḥ kṣamā ॥ 10-34॥
gāyatrī chandasāmahaṃ ।
ṛtūnāṃ kusumākaraḥ ॥ 10-35॥

dyūtaṃ chalayatāmasmi	tejastejasvināmaham ।
jayo'smi vyavasāyo'smi	sattvaṃ sattvavatāmaham ॥ 10-36॥
vṛṣṇīnāṃ vāsudevo'smi	pāṇḍavānāṃ dhanaśjayaḥ ।
munīnāmapyahaṃ vyāsaḥ	kavīnāmuśanā kaviḥ ॥ 10-37॥
daṇḍo damayatāmasmi	nītirasmi jigīṣatām ।
maunaṃ caivāsmi guhyānāṃ	jñānaṃ jñānavatāmaham ॥ 10-38॥
yaccāpi sarvabhūtānāṃ	bījaṃ tadahamarjuna ।
na tadasti vinā yatsyāt	mayā bhūtaṃ carācaram ॥ 10-39॥
nānto'sti mama divyānāṃ	vibhūtīnāṃ parantapa ।
eṣa tūddeśataḥ proktaḥ	vibhūtervistaro mayā ॥ 10-40॥
yadyadvibhūtimatsattvaṃ	śrīmadūrjitameva vā ।
tattadevāvagaccha tvaṃ	mama tejoṃ'śasambhavam ॥ 10-41॥
athavā bahunaitena	kiṃ jñātena tavārjuna ।
viṣṭabhyāhamidaṃ kṛtsnam	ekāṃśena sthito jagat ॥ 10-42॥

oṃ tatsaditi śrīmadbhagavadgītāsūpaniṣatsu brahmavidyāyāṃ
yogaśāstre śrīkrṣṇārjunasaṃvāde vibhūtiyogo nāma
daśamo'dhyāyaḥ ॥ 10॥

అథ దశమోఽధ్యాయః | విభూతియోగః

శ్రీభగవానువాచ |

భూయ ఏవ మహాబాహో
యత్తేఽహం ప్రీయమాణాయ
న మే విదుః సురగణాః
అహమాదిర్ది దేవానాం
యో మామజమనాదిం చ
అసమ్మాఢః స మర్త్యేషు
బుద్ధిర్జ్ఞానమసమ్మోహః
సుఖం దుఃఖం భవోఽభావః
అహింసా సమతా తుష్టిః
భవంతి భావా భూతానాం
మహార్షయః సప్త పూర్వే
మద్భావా మానసా జాతాః
ఏతాం విభూతిం యోగం చ
సోఽవికమ్పేన యోగేన
అహం సర్వస్య ప్రభవః
ఇతి మత్వా భజంతే మాం
మచ్ఛిత్తా మద్గతప్రాణాః
కథయంతశ్చ మాం నిత్యం

శృణు మే పరమం వచః |
వక్ష్యామి హితకామ్యయా || ౧౦-౧ ||
ప్రభవం న మహార్షయః |
మహర్షీణాం చ సర్వశః || ౧౦-౨ ||
వేత్తి లోకమహేశ్వరమ్ |
సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే || ౧౦-౩ ||
క్షమా సత్యం దమః శమః |
భయం చాభయమేవ చ || ౧౦-౪ ||
తపో దానం యశోఽయశః |
మత్త ఏవ పృథగ్విధాః || ౧౦-౫ ||
చత్వారో మనవస్తథా |
యేషాం లోక ఇమాః ప్రజాః || ౧౦-౬ ||
మమ యో వేత్తి తత్త్వతః |
యుజ్యతే నాత్ర సంశయః || ౧౦-౭ ||
మత్తః సర్వం ప్రవర్తతే |
బుధా భావసమన్వితాః || ౧౦-౮ ||
బోధయంతః పరస్పరమ్ |
తుష్యంతి చ రమంతి చ || ౧౦-౯ ||

తేషాం సతతయుక్తానాం
 దదామి బుద్ధియోగం తం
 తేషామేవానుకమ్పార్థమ్
 నాశయామ్యాత్మభావస్థః
 అర్జున ఉవాచ ।
 పరం బ్రహ్మ పరం ధామ
 పురుషం శాశ్వతం దివ్యమ్
 ఆహుస్త్యామృషయః సర్వే
 అసిలో దేవలో వ్యాసః
 సర్వమేతద్భ్రతం మన్యే
 న హి తే భగవన్వ్యక్తిం
 స్వయమేవాత్మనాత్మానం
 భూతభావన భూతేశ
 వక్తుమర్హస్యశేషేణ
 యాభిర్విభూతిభిర్లోకాన్
 కథం విద్యామహం యోగిం
 కేషు కేషు చ భావేషు
 విస్తరేణాత్మనో యోగం
 భూయః కథయ తృప్తిర్థి
 శ్రీభగవానువాచ ।

భజతాం ప్రీతిపూర్వకమ్ ।
 యేన మాముపయాన్తి తే ॥ ౧౦-౧౦॥
 అహమజ్ఞానజం తమః ।
 జ్ఞానదీపేన భాస్వతా ॥ ౧౦-౧౧॥
 పవిత్రం పరమం భవాన్ ।
 ఆదిదేవమజం విభుమ్ ॥ ౧౦-౧౨॥
 దేవర్షిర్నారదస్తథా ।
 స్వయం చైవ బ్రవీషి మే ॥ ౧౦-౧౩॥
 యన్మాం వదసి కేశవ ।
 విదుర్దేవా న దానవాః ॥ ౧౦-౧౪॥
 వేత్త త్వం పురుషోత్తమ ।
 దేవదేవ జగత్పతే ॥ ౧౦-౧౫॥
 దివ్యా హ్యోత్మవిభూతయః ।
 ఇమాంస్త్వం వ్యాప్య తిష్ఠసి ॥ ౧౦-౧౬॥
 త్వాం సదా పరిచిన్తయన్ ।
 చిన్తోఽసి భగవన్మయా ॥ ౧౦-౧౭॥
 విభూతిం చ జనార్దన ।
 శృణ్వతో నాస్తి మేఽమృతమ్ ॥ ౧౦-౧౮॥

హస్త తే కథయిష్యామి
 ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ
 అహమాత్మా గుడాకేశ
 అహమాదిశ్చ మధ్యం చ
 ఆదిత్యానామహం విష్ణుః
 మరీచిర్మరుతామస్మి
 వేదానాం సామవేదోఽస్మి
 ఇన్ద్రియాణాం మనశ్చాస్మి
 రుద్రాణాం శక్కరశ్చాస్మి
 వసూనాం పావకశ్చాస్మి
 పురోధసాం చ ముఖ్యం మాం
 సేనానీనామహం స్కన్ధః
 మహర్షీణాం భృగురహం
 యజ్ఞానాం జపయజ్ఞోఽస్మి
 అశ్వత్థః సర్వవృక్షాణాం
 గన్ధర్వాణాం చిత్రరథః
 ఉచ్చైఃశ్రవసమశ్వానాం
 ఐరావతం గజేన్ద్రాణాం
 ఆయుధానామహం వజ్రం
 ప్రజనశ్చాస్మి కన్దర్పః
 అనన్తశ్చాస్మి నాగానాం

దివ్యా హ్యోత్మవిభూతయః ।
 నాస్త్యన్తో విస్తరస్య మే ॥ ౧౦-౧౯ ॥
 సర్వభూతాశయస్థితః ।
 భూతానామన్త ఏవ చ ॥ ౧౦-౨౦ ॥
 జ్యోతిషాం రవిరంశుమాన్ ।
 నక్షత్రాణామహం శశి ॥ ౧౦-౨౧ ॥
 దేవానామస్మి వాసవః ।
 భూతానామస్మి చేతనా ॥ ౧౦-౨౨ ॥
 విత్తేశో యక్షరక్షసామ్ ।
 మేరుః శిఖరిణామహమ్ ॥ ౧౦-౨౩ ॥
 విద్ధి పార్థ బృహస్పతిమ్ ।
 సరసామస్మి సాగరః ॥ ౧౦-౨౪ ॥
 గిరామస్మైకమక్షరమ్ ।
 స్థావరాణాం హిమాలయః ॥ ౧౦-౨౫ ॥
 దేవర్షీణాం చ నారదః ।
 సిద్ధానాం కపిలో మునిః ॥ ౧౦-౨౬ ॥
 విద్ధి మామమృతోద్భవమ్ ।
 నరాణాం చ నరాధిపమ్ ॥ ౧౦-౨౭ ॥
 ధేనూనామస్మి కామధుక్ ।
 సర్పాణామస్మి వాసుకిః ॥ ౧౦-౨౮ ॥
 వరుణో యాదసామహమ్ ।

పితృణామర్యమా చాస్మి
 ప్రహ్లాదశ్చాస్మి దైత్యానాం
 మృగాణాం చ మృగేష్లోఽహం
 పవనః పవతామస్మి
 రుషాణాం మకరశ్చాస్మి
 సర్గాణామాదిరంతశ్చ
 అధ్యాత్మవిద్యా విద్యానాం
 అక్షరాణామకారోఽస్మి
 అహమేవాక్షయః కాలః
 మృత్యుః సర్వహరశ్చాహమ్
 కీర్తిః శ్రీర్వాక్ష్ నారీణాం
 బృహత్సామ తథా సామ్నాం
 మాసానాం మార్గశీర్షోఽహమ్
 ద్యూతం చలయతామస్మి
 జయోఽస్మి వ్యవసాయోఽస్మి
 వృష్ణీనాం వాసుదేవోఽస్మి
 మునీనామప్యహం వ్యాసః
 దణ్డో దమయతామస్మి
 మౌనం చైవాస్మి గుహ్యేనాం
 యచ్ఛాపి సర్వభూతానాం
 న తదస్తి వినా యత్యాత్

యమః సంయమతామహమ్ || ౧౦-౨౯ ||
 కాలః కలయతామహమ్ |
 వైనతీయశ్చ పక్షిణామ్ || ౧౦-౩౦ ||
 రామః శస్త్రభృతామహమ్ |
 శ్రోతసామస్మి జాహ్నవీ || ౧౦-౩౧ ||
 మధ్యం చైవాహమర్జున |
 వాదః ప్రవదతామహమ్ || ౧౦-౩౨ ||
 ద్వన్ద్వః సామాసికస్య చ |
 ధాతాహం విశ్వతోముఖః || ౧౦-౩౩ ||
 ఉద్భవశ్చ భవిష్యతామ్ |
 స్మృతిర్మేధా ధృతిః క్షమా || ౧౦-౩౪ ||
 గాయత్రీ చందసామహమ్ |
 ఋతూనాం కుసుమాకరః || ౧౦-౩౫ ||
 తేజస్తేజస్వినామహమ్ |
 సత్త్వం సత్త్వవతామహమ్ || ౧౦-౩౬ ||
 పాణ్డవానాం ధనజ్ఞయః |
 కవీనాముశనా కవిః || ౧౦-౩౭ ||
 నీతిరస్మి జగీషతామ్ |
 జ్ఞానం జ్ఞానవతామహమ్ || ౧౦-౩౮ ||
 బీజం తదహమర్జున |
 మయా భూతం చరాచరమ్ || ౧౦-౩౯ ||

నాన్తోఽస్తి మమ దివ్యానాం

ఏష తూద్దేశతః ప్రోక్తః

యద్యద్విభూతిమత్సత్త్వం

తత్తదేవావగచ్ఛ త్వం

అథవా బహునైతేన

విష్టభ్యాహమిదం కృత్స్నమ్

విభూతీనాం పరన్తప ।

విభూతేర్విస్తరో మయా ॥ ౧౦-౪౦॥

శ్రీమదూర్జితమేవ వా ।

మమ తేజోఽశసమ్భవమ్ ॥ ౧౦-౪౧॥

కిం జ్ఞాతేన తవార్జున ।

ఏకాంశేన స్థితో జగత్ ॥ ౧౦-౪౨॥

ఓం తత్సదితి శ్రీమద్భగవద్గీతాసూపనిషత్సు బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే

శ్రీకృష్ణార్జునసంవాదే విభూతియోగో నామ దశమోఽధ్యాయః ॥ ౧౦॥

அத தஸமோத்யாயஃ | விபூதியோகஃ.

ஸ்ரீபகவாநுவாச |

பூய ஏவ மஹாபாஹோ ஸணு மே பரம வசஃ |
யத்தேஹ ப்ரீயமாணாய வக்ஷயாமி ஹிதகாம்யயா || க0-க||
ந மே விதுஃ ஸூரகணாஃ ப்ரபவ ந மஹர்ஷயஃ |
அஹமாதிர்ஹி தேவாநா மஹர்ஷீணா ச ஸர்வஸஃ || க0-உ||
யோ மாமஜமநாதி ச வேத்தி லோகமஹேஸ்வரம் |
அஸம்மூடஃ ஸ மர்த்யேஷு ஸர்வபாபைஃ ப்ரமுச்யதே || க0-ங||
புத்திர்ஜ்ஞாநமஸம்மோஹஃ கூஷமா ஸத்ய தமஃ ஸமஃ |
ஸூக துஃக பவோஃபாவஃ பய சாபயமேவ ச || க0-ச||
அஹிஸா ஸமதா துஷ்டிஃ தபோ தாந யஸோயஸஃ |
பவந்தி பாவா பூதாநா மத்த ஏவ பதக்விதாஃ || க0-ரு||
மஹர்ஷயஃ ஸப்த பூர்வே சத்வாரோ மநவஸ்ததா |
மத்பாவா மாநஸா ஜாதாஃ யேஷா லோக இமாஃ ப்ரஜாஃ || க0-கூ||
ஏதா விபூதி யோக ச மம யோ வேத்தி தத்த்வதஃ |
ஸோஃவிகம்பேந யோகேந யுஜ்யதே நாத்ர ஸஸயஃ || க0-எ||
அஹ ஸர்வஸ்ய ப்ரபவஃ மத்தஃ ஸர்வ ப்ரவர்ததே |
இதி மத்வா பஜந்தே மா புதா பாவஸமந்விதாஃ || க0-அ||
மச்சித்தா மக்கதப்ராணாஃ போதயந்தஃ பரஸ்பரம் |
கதயந்தஸ்ச மா நித்ய துஷ்யந்தி ச ரமந்தி ச || க0-கூ||
தேஷா ஸததயுக்தாநா பஜதா ப்ரீதிபூர்வகம் |
ததாமி புத்தியோக த யேந மாமுபயாந்தி தே || க0-க0||
தேஷாமேவாநுகம்பார்தம் அஹமஜ்ஞாநஜ தமஃ |
நாஸயாம்யாத்மபாவஸ்தஃ ஜ்ஞாநதீபேந பாஸ்வதா || க0-கக||

அர்ஜுந உவாச |

பர ப்ரஹ்ம பர தாம பவித்ர பரம பவாந் |
புருஷ ஸாஸ்வத திவ்யம் ஆதிதேவமஜ விபும் || க0-கஉ||
ஆஹுஸ்த்வாமஷயஃ ஸர்வே தேவர்ஷிர்நாரதஸ்ததா |
அஸிதோ தேவலோ வ்யாஸஃ ஸ்வய சைவ ப்ரவீஷி மே || க0-கங||
ஸர்வமேததத் மந்யே யந்மா வதஸி கேஸவ |
ந ஹி தே பகவந்வ்யக்தி விதுர்தேவா ந தாநவாஃ || க0-கச||
ஸ்வயமேவாத்மநாத்மாந வேத்த த்வ புருஷோத்தம |
பூதபாவந பூதேஸ தேவதேவ ஜகத்பதே || க0-கரு||
வக்துமர்ஹஸ்யஸேஷேண திவ்யா ஹ்யாத்மவிபூதயஃ |

யாபிர்விபுதிபிர்லோகாந் இமாஸ்த்வ வ்யாப்ய திஷ்டஸி || ௧௦-௧௬||
கத் வித்யாமஹ் யோகி த்வா ஸதா பரிசிந்தயந் |
கேஷு கேஷு ச பாவேஷு சிந்த்யோஸி பகவந்மயா || ௧௦-௧௭||
விஸ்தரேணாத்மநோ யோக விபுதி ச ஜநார்தந |
பூயஃ கதய தப்திர்ஹி ஸண்வதோ நாஸ்தி மேமதம் || ௧௦-௧௮||

ஸ்ரீபகவாநுவாச |

ஹந்த தே கதயிஷ்யாமி திவ்யா ஹ்யாத்மவிபுதயஃ |
ப்ராதாந்யதஃ குருஸ்ரேஷ்ட நாஸ்த்யந்தோ விஸ்தரஸ்ய மே || ௧௦-௧௯||
அஹமாத்மா குடாகேஸ ஸர்வபுதாஸ்யஸ்திதஃ |
அஹமாதிஸ்ச மத்ய ச புதாநாமந்த ஏவ ச || ௧௦-௨௦||
ஆதித்யாநாமஹ் விஷ்ணுஃ ஜ்யோதிஷா ரவிரஸூமாந் |
மரீசிர்மருதாமஸ்மி நக்ஷத்ராணாமஹ் ஸஸீ || ௧௦-௨௧||
வேதாநா ஸாமவேதோஸ்மி தேவாநாமஸ்மி வாஸவஃ |
இந்த்ரியாணா மநஸ்சாஸ்மி புதாநாமஸ்மி சேதநா || ௧௦-௨௨||
ருத்ராணா ஸங்கரஸ்சாஸ்மி வித்தேஸோ யக்ஷரக்ஷஸாம் |
வஸூநா பாவகஸ்சாஸ்மி மேருஃ ஸிகரிணாமஹம் || ௧௦-௨௩||
புரோதஸா ச முக்ய மா வித்தி பார்த பஹஸ்பதிம் |
ஸேநாநீநாமஹ் ஸ்கந்தஃ ஸரஸாமஸ்மி ஸாகரஃ || ௧௦-௨௪||
மஹர்ஷீணா பகுரஹ கிராமஸம்யேகமக்ஷரம் |
யஜ்ஞாநா ஜபயஜ்ஞோஸ்மி ஸ்தாவராணா ஹிமாலயஃ || ௧௦-௨௫||
அஸ்வத்தஃ ஸர்வவக்ஷாணா தேவர்ஷீணா ச நாரதஃ |
கந்தர்வாணா சித்ரரதஃ ஸித்தாநா கபிலோ முநிஃ || ௧௦-௨௬||
உச்சைஃஸ்ரவஸமஸ்வாநா வித்தி மாமமதோத்பவம் |
ஐராவத் கஜேந்த்ராணா நராணா ச நராதிபம் || ௧௦-௨௭||
ஆபுதாநாமஹ் வஜ்ர தேநாநாமஸ்மி காமதுக் |
ப்ரஜநஸ்சாஸ்மி கந்தர்பஃ ஸர்பாணாமஸ்மி வாஸுகிஃ || ௧௦-௨௮||
அநந்தஸ்சாஸ்மி நாகாநா வருணோ யாதஸாமஹம் |
பிதணாமர்யமா சாஸ்மி யமஃ ஸ்யமதாமஹம் || ௧௦-௨௯||
ப்ரஹ்லாதஸ்சாஸ்மி தைத்யாநா காலஃ கலயதாமஹம் |
மகாணா ச மகேந்த்ரோஹ வைநதேயஸ்ச பக்ஷிணாம் || ௧௦-௩௦||
பவநஃ பவதாமஸ்மி ராமஃ ஸஸ்த்ரபதாமஹம் |
சஷாணா மகரஸ்சாஸ்மி ஸ்ரோதஸாமஸ்மி ஜாஹ்நவீ || ௧௦-௩௧||
ஸர்காணாமாதிரந்தஸ்ச மத்ய சைவாஹமர்ஜூந |
அத்யாத்மவித்யா வித்யாநா வாதஃ ப்ரவததாமஹம் || ௧௦-௩௨||
அக்ஷராணாமகாரோஸ்மி த்வந்த்வஃ ஸாமாஸிகஸ்ய ச |
அஹமேவாக்ஷயஃ காலஃ தாதாஹ விஸ்வதோமுகஃ || ௧௦-௩௩||

மத்யு: ஸர்வஹரஸ்சாஹம் உத்பவஸ்ச பவிஷ்யதாம் |
 கீர்தி: ஸ்ரீர்வாக்ச நாரீணா ஸ்மதிர்மேதா ததி: கூடமா || ௧௦-௩௪||
 பஹத்ஸாம ததா ஸாம்நா காயத்ரீ சந்தஸாமஹம் |
 மாஸாநா மார்கஸீர்ஷோஹம் தூநா குஸுமாகர: || ௧௦-௩௫||
 த்பூத சலயதாமஸ்மி தேஜஸ்தேஜஸ்விநாமஹம் |
 ஜயோஸ்மி வ்யவஸாயோஸ்மி ஸத்த்வ ஸத்த்வவதாமஹம் || ௧௦-௩௬||
 வஷ்ணீநா வாஸுதேவோஸ்மி பாண்டவாநா தநஞ்ஜய: |
 முநீநாமப்யஹ வ்யாஸ: கவீநாமுஸநா கவி: || ௧௦-௩௭||
 தண்டோ தமயதாமஸ்மி நீதிரஸ்மி ஜிகீஷதாம் |
 மௌந சைவாஸ்மி குஹ்யாநா ஜ்ஞாந ஜ்ஞாநவதாமஹம் || ௧௦-௩௮||
 யச்சாபி ஸர்வபூதாநா பீஜ ததஹமர்ஜுந |
 ந ததஸ்தி விநா யத்ஸ்யாத் மயா பூத சராசரம் || ௧௦-௩௯||
 நாந்தோஸ்தி மம திவ்யாநா விபூதீநா பரந்தப |
 ஏஷ தூத்தேஸத: ப்ரோக்த: விபூதேர்விஸ்தரோ மயா || ௧௦-௪௦||
 யத்யத்விபூதிமத்ஸத்த்வ ஸ்ரீமதூர்ஜிதமேவ வா |
 தத்தேவாவகச்ச த்வ மம தேஜோஸஸம்பவம் || ௧௦-௪௧||
 அதவா பஹுநைதேந கி ஜ்ஞாதேந தவார்ஜுந |
 விஷ்டப்யாஹமித கத்ஸநம் ஏகாஸேந ஸ்திதோ ஜகத் || ௧௦-௪௨||

ௐ தத்ஸதிதி ஸ்ரீமத்பகவத்கீதாஸுபநிஷத்ஸு ப்ரஹ்மவித்யாயா யோகஸாஸ்த்ரே
 ஸ்ரீகஷ்ணார்ஜுநஸுவாதே விபூதியோகோ நாம தஸமோத்யாய: || ௧௦||